



**SZKOŁA MUZYCZNA I STOPNIA NR 1
IM. STANISŁAWA WIECHOWICZA
W KRAKOWIE**

**PROGRAM NAUCZANIA
dla
SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA**

PRZEDMIOT GŁÓWNY - GITARA

Opracowany przez mgr Joannę Kowalczyk

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych (Dziennik Ustaw z 2016 r. Poz. 2248)

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 31 sierpnia 2016 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1408)

Statut Szkoły Muzycznej I Stopnia Nr 1 im. Stanisława Wiechowicza w Krakowie.

Sześćcioletni cykl nauczania

- klasa 1
- klasa 2
- klasa 3
- klasa 4
- klasa 5
- klasa 6

Czteroletni cykl nauczania

1. klasa I
 - program nauczania klas 1 i 2 (Sześćcioletni cykl nauczania)
2. klasa II
 - program klasy 3 (Sześćcioletni cykl nauczania)
3. klasa III
 - program klasy 4 (Sześćcioletni cykl nauczania)
4. klasa IV
 - program klas 5 i 6 (Sześćcioletni cykl nauczania)

SZEŚCIOLETNI CYKL NAUCZANIA

PIERWSZY ROK NAUKI

WIADOMOŚCI

- budowa gitary,
- konserwacja gitary,
- akcesoria,
- notacja muzyczna, klucz wiolinowy, metrum, takt, przedtakt, wartości nut i pauz (cała nuta – ósemka), znaki chromatyczne, sposoby przedłużania dźwięku,
- oznaczenia notacji gitarowej,
- strojenie gitary (zapoznanie),
- zapoznanie z metronomem,
- znajomość dźwięków do V progu.

PROGRAM TECHNICZNY

- Ułożenie aparatu gry: postawa, trzymanie gitary, układ rąk.
- Tirando.
- Figueta.
- Proste formy arpeggia.
- Dwudźwięki.
- Akordy : C, a, D, d, E, e, G, G7.
- Uderzenie zamknięte.
- Koordynacja pracy obu rąk.
- Artykulacja legato.
- Tłumienie strun prawą ręką.
- Dynamika: f, (forte), mf (mezzoforte), p (piano).
- Gamy durowe: C, D, G -

WYMAGANIA PROGRAMOWE

- 10 drobnych utworów
- 2 etiudy o zróżnicowanych problemach technicznych
- 2 utwory dowolne

PROGRAM KOŃCOWOROCZNY

- utwór dowolny

DRUGI ROK NAUKI

WIADOMOŚCI

- Wartości nut i pauz (szesnastki).
- Znajomość dźwięków do XII progu na 1 i 2 strunie.
- Strojenie gitary /C, D/.
- Dynamika: oznaczenia.
- Tempa: oznaczenia.
- Zakładanie strun.
- Frazowanie.
- Próby wyeksponowania jednego, spośród dwóch głosów.

PROGRAM TECHNICZNY

- Tirando - doskonalenie.
- Arpeggio – doskonalenie.
- Zmiana pozycji (na jednej strunie, i z wykorzystaniem pustej struny).
- Legato (łatwe formy) : wstępujące, zstępujące.
- Tłumienie strun prawą i lewą ręką
- Artykulacja: legato – doskonalenie.
- Dynamika: f, mf, p – doskonalenie; crescendo i diminuendo
- Akordy: C, C7, d, D7, e, E, E7, G, G7, a, A, A7, H7.
- Rasgueado.
- Gamy durowe: C, G, D, A, F przez jedną lub dwie oktawy.

WYMAGANIA PROGRAMOWE:

- 2 etiudy na arpeggio,
- 4 utwory dowolne,
- 1 duet gitarowy.

PROGRAM KOŃCOWOROCZNY:

- Gama,
- Etiuda,
- Utwór dowolny.

TRZECI ROK NAUKI

WIADOMOŚCI

- Rodzaje strun do gitary: marki, twardość strun.
- Zakładanie strun.
- Umiejętność używania kamertonu.
- Znajomość dźwięków do XII progu.
- Przednutka pojedyncza.
- Rytm punktowany, synkopa.
- Triola.
- Dynamika: oznaczenia.
- Znaki artykulacyjne.
- Frazowanie.

PROGRAM TECHNICZNY

- Tirando – doskonalenie.
- Arpeggio – doskonalenie.
- Zamiany pozycji – doskonalenie.
- Barré.
- Legato; wstępujące i zstępujące.
- Artykulacja: legato i staccato.
- Dynamika: f, mf, p, cresc., dim. - doskonalenie.
- Rasgueado.
- Flazolety naturalne: notacja i wykonanie.
- Rozszerzanie przestrzeni międzypalcowej.
- Gamy: durowe D, A, E, F, molowe harmoniczne – a, d, e.
- Czytanie a vista.

WYMAGANIA PROGRAMOWE

- 4 etiudy o zróżnicowanych problemach technicznych
- 2 utwory w formie klasycznej
- 6 utworów dowolnych
- 1 duet
- improwizacja melodyczna

PROGRAM EGZAMINU KOŃCOWOROCZNEGO

- Gama.
- Etiuda.
- Utwór klasyczny.
- Utwór dowolny.

CZWARTY ROK NAUKI

WIADOMOŚCI

- Historia gitary – zarys.
- Synkopa.
- Przednutka podwójna.
- Mordent.
- Frazowanie – progresja i kulminacja.
- Kształt paznokci w prawej ręce, pielęgnacja.
- Tempa – oznaczenia c.d..

PROGRAM TECHNICZNY

- Tirando.
- Arpeggio.
- Zmiany pozycji.
- Flażolety naturalne.
- Legata wstępujące i zstępujące c.d..
- Rozwijanie niezależności i elastyczności palców.
- Artykulacja: legato, staccato, portato, glissando.
- Barré.
- Apoyando.
- Dynamika – doskonalenie.
- Agogika: rallentando, ritenuto.
- Gamy.
- Akordy. Rasgueado.
- Pasaże.
- Czytanie a vista.
- Rejestry – barwa dźwięku.

WYMAGANIA PROGRAMOWE

- 6 etiud o zróżnicowanych problemach technicznych,
- pierwsza część sonaty lub sonatiny ewntualnie temat z wariacjami,
- 3 utwory dowolne
- 1 duet (akompaniament),
- próby improwizacji.

PROGRAM EGZAMINU KOŃCOWOROCZNEGO

- Gama,
- 1 etiuda,
- Rondo, część sonatiny lub temat z wariacjami,
- utwór dowolny.

PIĄTY ROK NAUKI

WIADOMOŚCI

- Toczec, tryl.
- Homofonia i polifonia.
- Różnice stylistyczne pomiędzy utworami różnych epok.
- Podstawowe wiadomości o kompozytorach literatury gitarowej.

ROZWÓJ POZNANYCH TECHNIK.

- Tirando.
- Arpeggio.
- Tremolo.
- Apoyando.
- Zmiany pozycji.
- Barré.
- Legata wstępujące i zstępujące.
- Praca nad elastycznością i niezależnością ruchową palców.
- Flażolety naturalne i sztuczne.
- Artykulacja.
- Dynamika.
- Agogika.
- Gamy /do 7 znaków przykluczowych/.
- Pasaże.
- Akordy /rasgueado/.
- Czytanie a vista.
- Rozwój biegłości palców obu rąk.

WYMAGANIA PROGRAMOWE

- 4 etiudy o zróżnicowanych problemach technicznych,
- 1 utwór klasyczny,
- 2 utwory dawnych mistrzów (renesans, barok),
- 4 utwory dowolne,
- 1 utwór kameralny (lub duet, akompaniament).

PROGRAM EGZAMINU KOŃCOWOROCZNEGO

- Gama.
- 1 etiuda.
- 1 utwór z okresu renesansu lub baroku.
- Część sonaty, sonatiny lub temat z wariacjami.
- Utwór dowolny.

SZÓSTY ROK NAUKI

WIADOMOŚCI

- Podstawowe wiadomości o kompozytorach gitarowych, c.d..
- Różnice stylistyczne pomiędzy utworami różnych epok.
- Rytm taneczny.
- Rozwijanie wiedzy o integracji utworów.

ROZWIJANIE POZNANYCH TECHNIK

- Tirando.
- Arpeggio.
- Tremolo.
- Apoyando.
- Zmiany pozycji.
- Barré.
- Legata wstępujące i zstępujące.
- Praca nad elastycznością i niezależnością ruchową palców.
- Flażolety naturalne i sztuczne.
- Artykulacja.
- Dynamika.
- Agogika.
- Gamy /do 7 znaków przykluczowych/.
- Pasaże.
- Akordy /rasgueado/.
- Czytanie a vista.
- Rozwój biegłości palców obu rąk.

WYMAGANIA PROGRAMOWE

- 3 etiudy,
- 1 utwór okresu baroku (lub 2 części suity),
- sonata, sonatina lub temat z wariacjami,
- 2 utwory dowolne,
- 1 utwór kameralny (duet),
- 1 utwór samodzielnie wybrany i opracowany przez ucznia.

PROGRAM EGZAMINU KOŃCOWOROCZNEGO

- Gama.
- 1 etiuda.
- 2 części sonaty, sonatiny lub temat z wariacjami.
- 1 utwór z muzyki dawnej.
- Utwór dowolny.

LITERATURA:

klasy: 1, 2 i I

1. J.A. Muro - *Basic Pieces t.I*
2. T. Stachak - *Gitara /Pierwsza klasa – ekstraklasa/*
3. J. Sagreras - *Szkoła t.I*
4. J.Powroźniak - *Szkoła gry na gitarze – ABC gitary*
5. J. Powroźniak - *Etiudy z. I*
6. J. Powroźniak - *Grajmy na gitarze z. IV, V*
7. J. Powroźniak - *Pierwsze kroki gitarzysty*
8. H. Teuchert - *Meine Ersten Gitarrenstücke z.I*
9. W.Götze - *Tanzbuch für alle Gitarrenspieler*
10. K. Scheit - *Esy solo –Pieces by celebrated masters of the lute*
11. J. Cardoso - *Nauka i metoda techniki gitarowej*
12. A. Diabelli - *30 sehr leichte Übungsstücke für die Gitarre*
13. L. Yereczekey - *Gitarmuzsika*

- I do wyboru w/g uznania nauczyciela
- I lub inne utwory w/g uznania nauczyciela o podobnym stopniu trudności.

klasa 3; II

1. J. Cardoso - *Nauka i metoda techniki gitarowej*
 2. J. Cardoso - *Suita de los Mita*
 3. E. Pujol - *Szkoła*
 4. H. Teuchert - *Meine ersten Gitarrenstücke z.I/ II*
 5. K. Scheit - *Esy solo –Pieces by celebrated masters of the lute and guitar*
 6. F. Carulli - *Fortschreitende Tonstücke*
 7. J. Powroźniak - *Grajmy na gitarze z. VI*
 8. J. Powroźniak - *Etiudy z. I i II*
 9. F. Sor - *Etiudy op 31, 35*
 10. Klassiker der Gitarre z. II
- Drobne utwory:
- M. Carcassi
 - L. Legniani
 - M. Giuliani
 - N. Paganini
 - N. Coste
 - D. Aguado
11. S. Mroński - *Łatwe utwory na gitarę*
 12. M. Linnemann - *Leichte Folklorestücke für Gitarre*
 13. Brazilian folk tunes - *Songs & dances from Brazil*

- I Do wybory w/g uznania nauczyciela
- I lub inne utwory w/g uznania nauczyciela o podobnym stopniu trudności

klasa 4, III

1. J. Cardoso – *Nauka i metoda gry na gitarze*
2. E. Pujol – *Szkoła*
3. L. Brower – *X łatwych etiud*
4. M. Carcassi – *Etiudy op. 10*
5. F. Sor – *Etiudy op. 31, 35*
6. F. Carulli – *Fortschreitende Tonstücke und geläufigkeits Etüden*
7. M. Carcassi – *Kaprysy*
8. J. Cardoso – *Suita de los Mita*
9. Klassiker der Gitarre -z. II ; utwory:
 - M. Giuliani
 - A. Diabelli
 - N. Paganini
 - D. Aguado
 - N. Coste
 - L. Legniani
 - J. K. Mertz
- 10.S. Mroński – *Łatwe utwory*
- 11.J. S. Bach – *Wybrane utwory w transkrypcji na 1 i 2 gitary*
- 12.J. Powroźniak – *Grajmy na gitarze, z.I, III, V, VI, XII*
- 13.J. Powroźniak – *Klasyki gitary*
 - F. Carulli
 - M. Carcassi
 - M. Giuliani
 - D. Aguado

Do wyboru w/g uznania nauczyciela
lub inne utwory w/g uznania nauczyciela o podobnym stopniu trudności

Klasa 5, 6, IV

1. E. Pujol – *Szkoła*
2. J. Cardoso – *Nauka i metoda techniki gitarowej*
3. K. Sosiński – *Materiały do nauki gry na gitarze*
4. J. Powroźniak – *Wybór etiud, z. II, III*
5. M. Carcassi – *Etiudy op. 60*
6. F. Sor – *Etiudy op. 6, 29, 31, 35*
7. F. Carulli – *Fortschreitende Tonstücke /Edition Peters/ Nr 2480 c*
8. M. Giuliani – *Etiudy op. 100*
9. M. Giuliani – *120 Etiud*

10. N. Coste – *Etiudy op. 38*
11. J. Powroźniak – *Klasycy gitary*
 - F. Carulli
 - M. Carcassi
 - M. Giuliani
 - D. Aguado
 - F. Tarrega
 - F. Sor
 - F. Horecki
 - K. Mertz
12. J. Powroźniak – *Grajmy na gitarze; z. VI, IX, X, XI, XII, XIV, XV, XVII, XVIII, XIX, XX*
13. *Klassiker der Gitarre* – z. I, II, II
14. L. Brower – *Etiudy*
15. A. Kowalczyk, J. Paterek – *Sonatiny i sonaty klasyczne na gitarę; Sonaty klasyczne na gitarę*
16. B. J. Oberbek – *Łatwe sonatiny i wariacje na gitarę*
17. J. S. Bach – *Wybrane utwory w transkrypcji na 1 i 2 gitary*
18. J. Ph. Rameau – *Wybrane utwory w transkrypcji na 1 i 2 gitary*
19. R. de Vise – *Suita d*
20. S. L. Weiss – *Menuet – Sarabanda – Menuet*
21. L. Milan – *Pawany*
22. Anonim – *Partita C /Karl Scheit Ve 14424/*
23. A. Logy – *Partita a*
24. S. Mroński – *Dwa cykle na gitarę*
25. F. Tarrega – *Preludia*

- I do wyboru w/g uznania nauczyciela
- I lub inne utwory w/g uznania nauczyciela o podobnym stopniu trudności

Kryteria oceniania

Podstawowymi kryteriami ocen jest:

- spełnienie wymagań programowych dla danego roku
- postępy w zdobywaniu umiejętności technicznych i muzycznych
- opanowanie repertuaru
- systematyczność i pilność ucznia
- wykonanie programu z pamięci

Pracę ucznia ocenia się według następujących kryteriów:

- ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, będący laureatem konkursów i przesłuchań, prezentuje grę bezbłędną muzycznie i technicznie oraz ciekawą artystycznie. Ponadto wykazuje się nienaganną i wzorową postawą w zakresie kultury osobistej oraz poszanowania instrumentów i mienia szkolnego.
- ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń który, prezentuje grę bezbłędną technicznie i muzycznie, opanował zakres materiału obowiązujący w danej klasie
- ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował materiał nauczania danej klasy według obowiązującego programu, i prezentuje grę poprawną technicznie i muzyczne
- ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń który, wykonał program z niedociągnięciami muzyczno – technicznymi, intonacyjnymi i pamięciowymi lecz opanował grę na instrumencie umożliwiającą postępy w dalszej nauce przy systematycznej pracy,
- ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który nie opanował minimum programowego w danej klasie , jego wykonanie utworów charakteryzuje się brakami techniczno – muzycznymi, jednak nie wykluczającymi postępów przy dalszej systematycznej pracy,
- ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie opanował minimum materiału przewidzianego w programie nauczania danej klasy oraz nie rokuje nadziei na dalszy rozwój muzyczno – artystyczny nawet przy intensywnej pracy

Uczeń wykonuje program egzaminacyjny z pamięci. W przypadku niespełnienia tego wymagania jego ocenę obniża się o jedną notę niżej.